

Հավելված

Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԽ որոշողի

2010 թվականի դեկտեմբերի 27-ի

թիվ 39/2 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀԱՄԱՅՈՒՄԱՆ ՊԱԼԱՏ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Տավուշի մարզի համայնքների կողմից բյուջետային միջոցների օգտագործման, համայնքային բյուջեի մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև համայնքային սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների մասին

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2010թ. տարեկան գործունեության ծրագրի 9.3 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 02.04.2010թ. թիվ 11/9 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ Տավուշի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից համայնքների բյուջեի մուտքերի ապահովման, բյուջետային միջոցների օգտագործման, համայնքային սեփականության կառավարման և օգտագործման գործառնությունների ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ Տավուշի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից համայնքի բյուջեի սեփական եկամուտներից մուտքերի ապահովման, համայնքային սեփականության, համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններին ամրացված գույքի հաշվառման, օտարման, վարձակալության տրամադրման, համայնքային մասնակցությամբ իրավաբանական անձանց համայնքային սեփականության բաժնեմասի կառավարման, համայնքային բյուջեի ելքերի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և դրանց ենթակա հիմնարկների սեփական կարիքների համար բյուջետային միջոցների օգտագործման, համայնքային սեփականության գույքի օտարման, օգտագործման տրամադրման նկատմամբ վերահսկողության իրականացում:

Վերահսկողության ծավալը՝ Տավուշի մարզի համայնքներից ղիտարկման արդյունքներով ընտրվել է տեղական ինքնակառավարման հետևյալ մարմինները՝ Դիլիջանի, Իջևանի, Բերդի և Այրումի քաղաքապետարաններ, Տավուշի, Գոշի, Ագատամուտի, Արծվաբերդի, Սևբարի, Հաղարծինի, Գետահովիտի, Նորաշենի, Բագրատաշենի, Թեղուտի, գյուղապետարաններ:

Վերահսկողության օբյեկտները՝ Տավուշի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, ներառյալ՝ դրանց ենթակա հիմնարկներ, համայնքի ենթակայությամբ գործող համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններ և բաժնետիրական ընկերություններ:

Ստուգման կատարման ժամկետը՝ 12.05. 2010 - 1.07. 2010թ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2008, 2009թթ. և 2010թ. առաջին կիսամյակ:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝

Տավուշի մարզի համայնքներում վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով դիտարկման փուլում նախապես մշակված 13 ձևերով մարզի համայնքների ղեկավարներից պահանջվել է տեղեկատվություն համայնքների վերաբերյալ:

Ընտրվել են վերահսկողության՝ համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության տեսակները:

Ստուգման ժամանակ վերահսկվող օբյեկտներում, ինչպես նաև դրանց ենթակա կազմակերպություններում կիրառվել է ընտրանքի մեթոդը:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել են դիտարկման և ստուգման ընթացքում ուսումնասիրված տվյալները, յուրաքանչյուր համայնքի համար կազմվել է միջանկյալ արձանագրություն:

ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Դիլիջանի քաղաքատարան

Հարկային եկամուտներ: 2008թ.համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 20,636.5 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 17,530.7 հազ. դրամ: Հողի հարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 17,992.0 հազ. դրամ, որից 16,471.0 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 1,521.0 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Հողի հարկի 2008թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **10,473.5 հազ. դրամ**, որից 10,266.4 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 207.1 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Գույքահարկի գծով 2008թ. համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 30,000.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 29,697.2 հազ. դրամ: Գույքահարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 32,334.4 հազ. դրամ, որից 22,453.2 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 9,881.2 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Գույքահարկի 2008թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **9,515.9 հազ. դրամ**, որից, 8,680.2 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 835.7 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

2009թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 18,500.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 18,253.2 հազ. դրամ: Հողի հարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 19,373.9 հազ. դրամ, որից 17,578.7 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 1,795.2 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Հողի հարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **9,687.0 հազ. դրամ**, որից 9,491.2 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 195.8 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Գույքահարկի գծով 2009թ. համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 35,263.3 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 35,842.5 հազ. դրամ: Գույքահարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 37,222.0 հազ. դրամ, որից 25,680.6 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 11,541.4 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Գույքահարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **9,985.6 հազ. դրամ**, որից 9,196.5 հազ. դրամը ֆիզիկական անձանց, իսկ 789.1 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Քաղաքապետարանը խախտել է ՀՀ կառավարության 2007թ. ապրիլի 19-ի «ՀՀ կառավարության 2003թ.փետրվարի 13-ի թիվ N192-ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N547-ն որոշմամբ սահմանված, հողի հարկ վճարողների հաշվառման համար առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի 8-րդ և 14-րդ կետերի պահանջները: Արդյունքում կադաստրի տարածքային ստորաբաժանման բազաներում հաշվառված մի շարք կազմակերպություններ դուրս են մնացել համայնքի հողի հարկի բազայից: Նրանց հողի հարկի համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 20.05.2010թ. դրությամբ կազմել է՝ **802.2 հազ. դրամ**:

Համայնքի գույքահարկի բազաների ուսումնասիրման արդյունքում հայտնաբերվեց բազայում չընդգրկված մի շարք կազմակերպություններին պատկանող տարածքներ և շենք շինություններ: Կազմակերպությունները, խախտելով «Գույքահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասի պահանջները քաղաքապետարան չեն ներկայացրել եռամսյակային հաշվետվություններ և համայնքի գույքահարկի բազայից դուրս են մնացել, որոնց համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 20.05.2010թ. դրությամբ կազմել է **656.0 հազ. դրամ**:

Տեղական տուրքեր: Հաշվի առնելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվել է տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում, որի արդյունքում պարզվել է՝

- Հաշվառված ոգելից խմիչքի և ծխախոտ վաճառող 100 օբյեկտներից ստուգման պահին 71-ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է **1,024.0 հազ. դրամ**, այդ թվում 2008թ.՝ 9.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 45.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 970.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում հաշվառվել է թվով 9 հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների և հեղուկացված գազերի վաճառքի գործող օբյեկտներ, որոնցից 5-ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է **700.0 հազ. դրամ**, որը ամբողջովին 2010թ. չվճարած գումար է:

- Համայնքի տարածքում կազմակերպությունների և անհատների կողմից տեղադրված արտաքին գովազդի 576.6 քմ վահանակներից ստուգման պահին 253.4 քմ-ի համար չկար տեղադրման թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է՝ **1,743.2 հազ. դրամ**, այդ թվում 2008թ.՝ 14.4 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 208.1 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 1,520.7 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում գործող, 8 ավտոմեքենա ունեցող թվով 3 մարդատար տաքսի ծառայություն իրականացնողներ և 23 անհատական տաքսիներ աշխատել են առանց թույլտվության և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է **516.0 հազ. դրամ**, այդ թվում 2008թ.՝ 36.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 108.0 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 372.0 հազ. դրամ:

Այսպիսով, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները համայնքում հաշվառումից դուրս մնացած և առանց թույլտվության աշխատող թվով 107 տեղական տուրք վճարողների և արտաքին գովազդի 253.4քմ վահանակների գովազդատուների կողմից համայնքի բյուջե չվճարված տեղական տուրքի գումարը կազմել է 3,983.2 հազ. դրամ, այդ թվում 2008թ.՝ 59.4 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 361.1 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 3,562.7 հազ. դրամ:

Հողի վարձավճարների վերաբերյալ: Խախտելով ՀՀ կառավարության 24.12.2003թ. N 1746-Ն որոշման պահանջները՝ ստուգվող ժամանակաշրջանում, ինչպես նաև նախորդ տարիների ընթացքում Դիլիջանի քաղաքապետարանի կողմից թվով 8 պայմանագրերով վարձակալությամբ տրված հողի վարձավճարները հաշվարկվել և գանձվել են կադաստրային արժեքի 1%-ից պակաս: Սխալ հաշվարկման հետևանքով համայնքի բյուջե պակաս է մուտքագրվել **7,455.2 հազ. դրամ:**

18.05.2010թ. դրությամբ հողի վարձավճարների գծով ապառքը տույժերի հետ միասին կազմում է **3,273.3 հազ. դրամ**, այդ թվում՝ ապառք 3,103.7 հազ. դրամ, տույժ 169.5 հազ. դրամ:

Փողոցային լուսավորության համակարգի սպասարկման աշխատանքներ: 11.02.2008թ. քաղաքապետարանի և «Դիլիմաք» ՍՊԸ միջև կնքվել է պայմանագիր 2008թ. ընթացքում քաղաքի փողոցային լուսավորության համակարգի և սպասարկման աշխատանքների կատարման վերաբերյալ, գումարով 20,070.5 հազ. դրամ, որից քաղաքի 1175 լուսավորության համակարգի սպասարկման համար պայմանագրով նախատեսվել է օգտագործել 15,014.9 հազ. դրամի էլ.էներգիա:

Ըստ կատարողական ակտերի 2008թ. հունվարից-դեկտեմբեր ամիսների ընթացքում վերը նշված աշխատանքների համար ներկայացվել է 14,692.0 հազ. դրամի էլ.էներգիայի ծախս: Սակայն «Դիլիմաք» ՍՊԸ-ի և «Հայաստանի Էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի «Աղստև» մասնաճյուղի «Դիլիջան» ցանցի միջև փոխադարձ հաշվարկների ստուգման ակտերի 2008թ. փետրվարից դեկտեմբեր ընկած ժամանակաշրջանում էլ.էներգիայի ծախսը կազմել է 10,450.2 հազ. դրամ կամ **ավելի կատարողական է ներկայացվել 4,241.8 հազ. դրամի**, որը ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե: /14,692.0-10,450.2/:

21.01.2009թ. Դիլիջանի քաղաքապետարանի և «Իրիզինա» ՍՊԸ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր 2009թ. ընթացքում քաղաքի փողոցային լուսավորության համակարգի սպասարկման աշխատանքների կատարման վերաբերյալ, գումարով 24,905.3 հազ. դրամ: 19.06.2009թ. պայմանագրում կատարվել է փոփոխություն և պայմանագրով նախատեսված ծառայությունների մատուցման գինը ավելացել է 3,000.0 հազ. դրամով, այն կազմել է 27,905.3 հազ. դրամ:

2009թ. ընթացքում քաղաքի 1313 լուսավորության համակարգի սպասարկման համար պայմանագրով նախատեսվել է օգտագործել 15,540.0 հազ. դրամի էլ.էներգիա:

Ըստ կատարողական ակտերի 2009թ. հունվարից-դեկտեմբեր ամիսների ընթացքում վերը նշված աշխատանքների համար ներկայացվել է 15,537.7 հազ. դրամի էլ.էներգիայի ծախս, սակայն «Իրիզինա» ՍՊԸ և «Հայաստանի Էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ «Աղստև» մասնաճյուղի «Դիլիջան» ցանցի փոխադարձ հաշվարկների ստուգման ակտերի 2009թ. հունվարից դեկտեմբեր ընկած ժամանակաշրջանում էլ.էներգիայի ծախսը կազմել է 11,006.0 հազ. դրամ կամ **ավելի կատարողական է ներկայացվել 4,531.7 հազ. դրամի** /15,537.7-11,006.0/, որը ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե:

Այսպիսով, ստուգվող ժամանակաշրջանում Դիլիջան քաղաքի փողոցների գիշերային լուսավորության համար «Դիլիմաք» և «Իրիզինա» ՍՊԸ-ների կողմից ավել ներկայացված կատարողականների գումարը կազմում է 8,773.5 հազ. դրամ, այդ թվում «Դիլիմաք» ՍՊԸ կողմից 4,241.8 հազ. դրամ և «Իրիզինա» ՍՊԸ կողմից 4,531.7 հազ. դրամ:

2008-2009թթ. քաղաքի արտաքին լուսավորությունը իրականացվում է 38 կետերից, որոնցում տեղադրված են մույն թվով էլեկտրաէներգիայի հաշվարկի համար նախատեսված հաշվիչներ, ընդ որում 32 հատը միատարիֆ են, իսկ 6-ը՝ երկտարիֆ, այսինքն ժամը 23.00–ից հետո մինչև 7.00 երկտարիֆ հաշվիչի ցուցիչով էլեկտրաէներգիայի ծախսը յուրաքանչյուր կվտ-ի համար հաշվարկվում է 2008թ. մինչև 2009թ. ապրիլի 1-ը 15 դրամ, իսկ 2009թ. ապրիլից 20 դրամ: Արդյունքում քաղաքապետարանի կողմից երկտարիֆ հաշվիչներ չտեղադրելու հետևանքով էլեկտրաէներգիայի հոգվածով կատարված 45,171.3 հազ. դրամից անարդյունավետ ծախսը կազմում է **4,065.9** հազ. դրամ, կամ համայնքը կունենար համապատասխան չափով տնտեսում:

Կոմունալ ծախսերի վերաբերյալ: 2008թ. տարեկան ճշտված բյուջեով սանիտարական մաքրման և աղբահանության հոդվածով ծախս է նախատեսվել 31,185.0 հազ. դրամ, իսկ 2009թ.՝ 27,906.0 հազ. դրամ:

25.01.2008թ. քաղաքապետարանի և «Բարեկարգում» ՓԲԸ և 11.02.2008թ. քաղաքապետարանի և «Դիլիմաք» ՍՊԸ-ի միջև կնքվել են պայմանագրեր քաղաքային համայնքի սանիտարական մաքրման և կենցաղային աղբահանության ծառայությունների մատուցման համար, համապատասխանաբար 2,320.2 հազ. դրամ /հունվար ամսվա համար/ և 28,802.3 հազ. դրամ /փետրվարից դեկտեմբեր ընկած ժամանակաշրջանի համար/:

21.01.2009թ. քաղաքապետարանի և «Դիլիմաք» ՍՊԸ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր քաղաքային համայնքի սանիտարական մաքրման և կենցաղային աղբահանության ծառայությունների մատուցման համար, գումարով՝ 30,091.4 հազ. դրամ:

Պայմանագրի անբաժանելի մասը կազմող հավելված 1-ով՝ համայնքի սանիտարական մաքրման մակերեսը նշվել է 217.2 հազ. քմ, որտեղ չի նշվել փողոցների երկարությունը և լայնությունը: Ստուգմանը տրամադրված Դիլիջան քաղաքի փողոցների և անցումների ելակետային տվյալների տեղեկանքի համաձայն /ստորագրվել է հանձնաժողովի 5 անդամների կողմից/, հաշվի առնելով ծավալաբերքում նշված մաքրվող փողոցների փաստացի երկարությունը և լայնությունը, մաքրվող տարածքը կազմում է 185.7 հազ. քմ կամ ծավալաբերքում նշված մաքրվող փողոցների մակերեսը ավելի է ցույց տրվել 31.5 հազ. քմ, որի հետևանքով քաղաքապետարանի կողմից վերը նշված կազմակերպությանը ավելի է վճարվել 4,180.7 հազ. դրամ:

Այսպիսով, ստուգվող ժամանակաշրջանում Դիլիջան քաղաքի մաքրվող 31.5 հազ. քմ ավելի ցույց տալու հետևանքով քաղաքապետարանի կողմից սանմաքրում և աղբահանություն իրականացնող «Դիլիմաք» ՍՊԸ-ին ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 4,180.7 հազ. դրամ:

Նախադպրոցական հիմնարկների շենքերի և շինությունների վերաբերյալ:

Քաղաքապետարանի սեփականությունը հանդիսացող թիվ 4 մանկապարտեզի 1277.6 քմ տարածքից համայնքի ավագանու 03.03.2005թ-ի թիվ 37 որոշմամբ քաղաքապետարանի կողմից անհատույց սեփականության իրավունքով «Հույսի Կամուրջ» հասարակական կազմակերպությանը հատկացվել է 587.2 քմ ընդհանուր մակերեսով տարածք, քաղաքի հաշմանդամ և ոչ հաշմանդամ երեխաներին կրթական և սոցիալական ծառայություն մատուցելու համար: Նույն մանկապարտեզի մյուս մասը՝ 690.4 քմ համայնքի ավագանու 28.08.2007 թվականի թիվ 206 որոշմամբ անհատույց օգտագործման իրավունքով տրվել է «Հայաստանի Հանրապետության Դատական Դեպարտամենտ» պետական կառավարչական հիմնարկին, այնուհետև համայնքի ավագանու 20.05.2009թ.-ի թիվ 94 որոշմամբ 05.08.2008թ.-ին անհատույց օգտագործման իրավունքով տրված թիվ 4 մանկապարտեզի շենքից 690.4 քմ

տարածքը նվիրատվության կարգով սեփականության իրավունքով տրվել է «Հայաստանի Հանրապետության Դատական Դեպարտամենտ» պետական կառավարչական հիմնարկին: Առկա է անշարժ գույքի նվիրատվության պայմանագիրը և անշարժ գույքի սեփականության վկայականը: Արդյունքում, համայնքի ավագանու և քաղաքապետարանի կողմից խախտվել է «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 4-րդ կետի պահանջները, այն է. «Պետական կամ համայնքային սեփականություն համարվող նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների շենքերը հասարակական կամ պետական կարիքների համար կարող են օտարվել միայն բացառիկ դեպքերում՝ օրենքով»:

Թիվ 11 մանկապարտեզի վերաբերյալ: «Կաղնի Խաչ» թաղամասի թիվ 11 մանկապարտեզի շենքից 2435.5 քմ տարածքից համայնքի ավագանու 21.03.2006թ-ի թիվ 36 որոշմամբ քաղաքապետարանի կողմից անհատույց օգտագործման իրավունքով հատկացվել է «Առաջինը Երեխաներին» բարեգործական հասարակական կազմակերպությանը 891.1 քմ ընդհանուր մակերեսով տարածք, «Անհոգ մանկություն» ծրագրի իրականացման համար: ՀՀ Կառավարության բարեգործական ծրագրերի համակարգման հանձնաժողովի 30.04.2010թ-ի թիվ 283 Ա որոշմամբ ծրագիրը պետք է իրականացվեր 2010թ-ի առաջին եռամսյակից սկսած, սակայն համաձայն թիվ 11 մանկապարտեզի տնօրենի գրավոր հայտարարության մինչ օրս նշված հասցեում ծրագրով նախատեսված որևէ աշխատանքներ չի իրականացվել:

Շինարարական աշխատանքների վերաբերյալ: 2007-ից շարունակվող -2008-2010թթ. համար համայնքում կատարվող շինարարական աշխատանքների ծավալը կազմել է 1,147,615.7 հազ. դրամ: Ընտրանքային կարգով նախագծային ծավալների, նախահաշիվների և փաստացի կատարած աշխատանքների ծավալների համապատասխանության ստուգման արդյունքում արձանագրվել **87,123.5** հազ. դրամի խախտում, որից ծավալային հավելագրում՝ 52,401.2 հազ. դրամ, պայմանագրով ավելի հաշվարկված աշխատանքների ծավալների համար վճարված գումար՝ 1,438.3 հազ. դրամ, անորակ աշխատանքներ 32,230.7 հազ. դրամ, բարձր գներ հաշվարկելու արդյունքում ավելի վճարված գումարներ 1,053.3 հազ. դրամ: (Ստուգված ծավալ – 400,929.3 դրամ): (Հավելված 1):

Իջևանի քաղաքապետարան

Հարկային եկամուտների վերաբերյալ: 2008թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 1,150.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 1,586.0 հազ. դրամ: Հողի հարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 3,142.5 հազ. դրամ, որից 2,689.5 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 453.0 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Հողի հարկի 2008թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **3,821.2 հազ. դրամ**, որից 3,624.9 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 196.3 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Գույքահարկի գծով համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 18,000.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 21,228.9 հազ. դրամ: Գույքահարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 36,487.1 հազ. դրամ, որից 29,439.9 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 7,047.2 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Գույքահարկի 2008թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **10,598.3 հազ. դրամ:**

2009թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 1,400.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 1,893.1 հազ. դրամ: Հողի հարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 3,566.4 հազ. դրամ, որից 2,748.1 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 818.3 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Հողի հարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **2,710.4 հազ. դրամ**, որից 2,659.7 հազ. դրամը ֆիզիկական անձանց, իսկ 50,7 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Գույքահարկի գծով 2009թ. համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 18,150.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 27,768.5 հազ. դրամ: Գույքահարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 31,395.9 հազ. դրամ, որից 24,249.2 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 7,146.7 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Գույքահարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը՝ ֆիզիկական անձանց մասով կազմել են **6,707.4 հազ. դրամ:**

Համայնքի 2008-2009թթ. բյուջեների հարկային եկամուտների բարձր կատարողականը պայմանավորված է քաղաքապետարանի կողմից տարեկան բյուջեների ոչ լիարժեք պլանավորմամբ և իրական ապառքների գումարները նախատեսված պլաններում չներառմամբ: Քաղաքապետարանը խախտել է «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջը՝ «Համայնքի ղեկավարի բյուջետային ուղերձը ներառում է պարտքերի կառուցվածքը, դրանց համեմատական վերլուծությունը նախորդ բյուջետային տարվա փաստացի և ընթացիկ բյուջետային տարվա հաշվարկային համապատասխան ցուցանիշների հետ»: Համայնքի 2008թ. բյուջեի հողի հարկի և գույքահարկի, ինչպես նաև 2009թ. բյուջեի գույքահարկի տարեկան պլանային ցուցանիշները ավելի փոքր են քան տարեկան հաշվարկային ցուցանիշները:

Քաղաքապետարանը խախտելով ՀՀ կառավարության 2007թ. ապրիլի 19-ի «ՀՀ կառավարության 2003թ. փետրվարի 13-ի թիվ N192-ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N547-ն որոշմամբ սահմանված, հողի հարկ վճարողների հաշվառման համար առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի 8-րդ և 14-րդ կետերի պահանջները, արդյունքում կադաստրի տարածքային ստորաբաժանման բազաներում հաշվառված մի շարք կազմակերպություններ դուրս են մնացել համայնքի հողի հարկի

բազայից, նրանց 2008-2010թթ. հողի հարկի համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 30.06.2010թ. դրությամբ կազմել է՝ **348.7 հազ. դրամ**:

Համայնքի գույքահարկի բազաներում հայտնաբերվել է բազայում չընդգրկված մի շարք կազմակերպություններին պատկանող տարածքներ և շենք շինություններ: Կազմակերպությունները, խախտելով «Գույքահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ կետի պահանջները քաղաքապետարան ընդհանրապես չեն ներկայացրել եռամսյակային հաշվետվություններ և համայնքի գույքահարկի բազայից դուրս են մնացել: Նրանց կողմից 2008-2010թթ. համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 30.06.2010թ. դրությամբ կազմել է **1,326.1 հազ. դրամ**:

Այլ ոչ հարկային եկամուտների վերաբերյալ: Համայնքի ավագանու որոշումներով սահմանվել է՝ «Ավտոկանգառի սպասարկման համար վճար՝ տարեկան 1,000.0 հազ. դրամ»: Համաձայն «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 60-րդ հոդվածի 3-րդ պարբերության՝ «Այդ ծառայությունների մատուցումն առևտրային կազմակերպություններն իրականացնում են մրցութային կարգով, որին մասնակցում է համայնքային այդ ոլորտում ծառայություն մատուցող առևտրային կազմակերպությունը, սակայն քաղաքապետարանի կողմից այդ գործառնությունը առանց մրցութի տրվել է իր իսկ կողմից հիմնադրված «Կամուրջ» ՓԲԸ, որը իր գործունեության ընթացքում համայնքի բյուջե չի վճարել 2008թ. 303.5 հազ. դրամ, 2009թ. 1,520.0 հազ. դրամ և 2010թ. 440.0 հազ. դրամ, ընդամենը՝ **2,263.5 հազ. դրամ**:

Համայնքի ավագանու որոշումներով սահմանվել է նաև «քաղաքի վարչական տարածքում տեղադրված և կառուցված ավտոտնակների և տնտեսական շինությունների մեկ քմ ընդհանուր մակերեսի համար ամսեկան 20 դրամ» վճար: 2009թ.-ից ավտոտնակների վարձավճարների հավաքագրման գործառնություն տրվել է «Գայանե» համատիրությանը, որի ներկայացրած տեղեկանքի համաձայն համայնքում փաստացի հաշվառված է 417 ավտոտնակ: Կատարված հաշվարկների արդյունքում, հիմք ընդունելով ավագանու սահմանած գինը, փաստացի ավտոտնակների քանակը և մակերեսը, համայնքի բյուջե չգանձած վճարի չափը կազմել է՝ 2008թ.՝ 1,351.2 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 1,282.3 հազ. դրամ, կամ ընդամենը՝ **2,633.5 հազ. դրամ**:

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվել է տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում, որի արդյունքում պարզվել է՝

- Հաշվառված ոգելից խմիչքի և ծխախոտ վաճառող թվով 103 օբյեկտներից ստուգման պահին 20-ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է **204.0 հազ. դրամ**, այդ թվում 2009թ.՝ 99.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 105.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում հաշվառվել է թվով 9 հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների և հեղուկացված գազերի վաճառքի գործող օբյեկտներ, որոնցից 5-ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է **895.0 հազ. դրամ**, այդ թվում՝ 2008թ.՝ 70.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 150.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 675.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում կազմակերպությունների և անհատների կողմից տեղադրված արտաքին գովազդի 142 քմ վահանակներից ստուգման պահին 57.2 քմ-ի համար չկար տեղադրման թույլտվություն և համայնքի 2010թ. բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է՝ **332.6 հազ. դրամ**:

- Համայնքի տարածքում գործող, 22 ավտոմեքենա ունեցող թվով 4 մարդատար տաքսի ծառայություն իրականացնողներ և 18 անհատական տաքսիներից 37-ը աշխատել են առանց թույլտվության և համայնքի 2010թ. բյուջե վճարելիք գումարը ստուգման պահին կազմել է **370.0 հազ. դրամ**:

- Համայնքի տարածքում գործող թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մանրածախ վաճառքի 6 օբյեկտներից մեկը չունեի վաճառքի թույլտվություն և համայնքի 2010թ. բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է՝ **50.0 հազ. դրամ**:

- Համայնքի տարածքում հաշվառվել է՝ ծաղիկների, պաղպաղակի, ջրի, այդ թվում՝ հանքային, հյութերի և զովացուցիչ ըմպելիքների բացօթյա առևտրի թվով 25 օբյեկտներ, որոնցից 22-ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և համայնքի 2010թ. բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է **220.0 հազ. դրամ**:

Այսպիսով, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները համայնքում հաշվառումից դուրս մնացած և առանց թույլտվության աշխատող տեղական տուրք վճարողների և արտաքին գովազդի վահանակների գովազդատուների կողմից համայնքի բյուջե չվճարված տեղական տուրքի գումարը կազմել է 2,071.6 հազ. դրամ, այդ թվում 2008թ.՝ 70.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 249.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 1,752.6 հազ. դրամ:

Հողի վարձավճարների վերաբերյալ: 2008-2009թթ. համայնքի սեփականության հողերի վարձավճարների ապառքը տույժերի հետ միասին կազմել է **2,281.0 հազ. դրամ**, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:

Բերդի քաղաքապետարան

Հարկային եկամուտների վերաբերյալ: 2008թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 4,950.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 3,550.3 հազ. դրամ: Հողի հարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 5,720.2 հազ. դրամ, որից 5,555.9 հազ.

դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 164.3 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց (31.12.2008թ. դրությամբ): Հողի հարկի 2008թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **2,068.4 հազ. դրամ**, որից 1,971.6 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 96.8 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Գույքահարկի գծով 2008թ. համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 9,950.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 9,743.3 հազ. դրամ: Գույքահարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 10,390.4 հազ. դրամ, որից 8,183.8 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 2,206.6 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Գույքահարկի մինչև 31.12.2008թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **4,951.7 հազ. դրամ**, որից, 2,109.4 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 2,842.3 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

2009թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 5,181.6 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 5,606.3 հազ. դրամ: Հողի հարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը 31.12.2009թ. դրությամբ կազմել է 5,693.0 հազ. դրամ, որից 5,498.4 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 194.6 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Հողի հարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **2,758.4 հազ. դրամ**, որից 2,596.9 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 161.5 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Գույքահարկի գծով 2009թ. համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 13,100.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 12,957.9 հազ. դրամ: Գույքահարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշը կազմել է 10,864.3 հազ. դրամ, որից 8,744.3 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 2,120.0 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Այսպիսով, գույքահարկի մինչև 31.12. 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են 4,390.1 հազ դրամ, որից 2,186.7 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 2,203.4 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2007թ. ապրիլի 19-ի «ՀՀ կառավարության 2003թ.փետրվարի 13-ի թիվ N192-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N547-Ն որոշմամբ սահմանված, հողի հարկ վճարողների հաշվառման համար առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի 8-րդ և 14-րդ կետերի պահանջների, քաղաքապետարանը համայնքի վարչական տարածքում պետական գրանցում ստացած կազմակերպությունների ցանկի ճշտման աշխատանքները պետք է կատարեր հաշվառող մարմին հանդիսացող առաջիկա ամիսների ընթացքում ՀՀ արդարադատության նախարարության պետական ռեգստրի գործակալության Բերդի տարածքային մարմնի հետ: Վերը նշված ժամկետներում որոշակի ճշտման աշխատանքներ կատարվել են, սակայն անճշտություններ առկա են, իսկ համայնքի տարածքում գտնվող Բերդի պանրագործարանը, որը սեփականաշնորվել է դեռևս 90-ականներին, մինչ այսօր պետական գրանցում չի ստացել

կադաստրի տարածքային ստորաբաժանման կողմից և հետևաբար չի հանդիսանում համայնքի բյուջեի եկամուտի աղբյուր:

Համայնքի ավագանու որոշումներով, համայնքի բնակիչներին պատկանող գույքի համար տրվել են գույքահարկի արտոնություններ 2008թ.՝ 647.4 հազ. դրամի, իսկ 2009թ.՝ 722.6 հազ. դրամի:

Քաղաքապետարանի կողմից անտեսվել է ՀՀ կառավարության 19.05.1998թ. թիվ 300 որոշմամբ սահմանված «Համայնքի ավագանու կողմից գույքահարկի արտոնություններ սահմանելու» կարգը՝ չկան հարկային արտոնություններ տալու անհրաժեշտության հիմնավորումները, բացակայում են տեղեկություններ առաջացած հարկային պարտավորությունները ժամանակին կատարելու անհնարինության մասին հիմնավորումները:

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվեց տեղական տուրք վճարողների գույքագրում, որի արդյունքում պարզվեց.

- Հաշվառված ոգելից խմիչքի և ծխախոտ վաճառող 49 օբյեկտներից ստուգման պահին 28-ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է 509.0 հազ դրամ, այդ թվում 2008թ.՝ 154.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 158.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 197.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում հաշվառվել է 7 հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների և հեղուկացված գազերի վաճառքի գործող օբյեկտներ, չունեին վաճառքի թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է 1,197.5 հազ. դրամ, այդ թվում 2008թ.՝ 150.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 330.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 717.5 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում հաշվառված արտաքին գովազդի 11քմ վահանակները չունեին տեղադրման թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է՝ 49.5 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում գործող 15 ավտոմեքենա ունեցող 5 մարդատար տաքսի ծառայություն իրականացնողներից 12-ը աշխատել են առանց թույլտվության և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է 175.0 հազ. դրամ, այդ թվում 2008թ.՝ 30.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 30.0 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 115.0 հազ. դրամ:

Այսպիսով, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները համայնքում հաշվառումից դուրս մնացած և առանց թույլտվության աշխատող թվով 47 տեղական տուրք վճարողների և արտաքին գովազդի 11քմ վահանակների գովազդատուների կողմից համայնքի բյուջե չվճարված տեղական տուրքի

գումարը կազմել է 1,931.0 հազ. դրամ, այդ թվում 2008թ.՝ 334.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 518.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 1,079.0 հազ. դրամ:

Նախադպրոցական հիմնարկներ: Համայնքում գործող երկու մանկապարտեզների հաստիքացուցակների, խմբերի խտության և նորմատիվների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ թիվ 3 մանկապարտեզի հաստատված և գործող հաստիքացուցակը չի համապատասխանում ՀՀ ԿԳ նախարարի 26.01.2007թ. N 29 հրամանի պահանջներին, այն է 2008թ. հաստիքացուցակով նախատեսվել և փաստացի վճարվել է լոգուպեդի և արտթերապևտի հաստիքային մեկական միավոր 30.0 հազ դրամ ամսեկան աշխատավարձով, իսկ 2009թ. նախատեսվել և փաստացի վճարվել է մեկ միավոր արտթերապևտի հաստիք 30.0 հազ. դրամ ամսեկան աշխատավարձով:

Այսպիսով, համայնքի ավագանու կողմից հաստատված մանկապարտեզի լոգուպեդի և արտթերապևտի հաստիքները օրենքով չի նախատեսված, որի արդյունքում՝ 2008-2009թթ. համայնքի բյուջեից մանկապարտեզի չնախատեսված հաստիքների համար ավել է վճարվել 1,080.0 հազ. դրամ:

Այրումի քաղաքապետարան

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները՝ 2008-2009թթ. համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝ 370.0 հազ. դրամ:

Հարկային եկամուտների վերաբերյալ: 2008թ. գույքահարկից գոյացած ապառքը կազմել է, 850.0 հազ. դրամը, իսկ հողի հարկից գոյացած ապառքը կազմել է 135.9 հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:

Հողի օտարում: Խախտելով ՀՀ Կառավարության 24.12.2003թ.-ի N 1746-Ն որոշման 2-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջները՝ 2008թ.-ին ուղղակի վաճառքի ձևով օտարվել է 0.37 հա գյուղ. նշանակության հող, որի համար կապված հողի փաստացի նպատակային նշանակության հետ պակաս է հաշվարկվել և չի վճարվել հողի կադաստրային արժեք 172.7 հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:

Արծվաբերդի գյուղապետարան

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվեց տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում, որի արդյունքում պարզվել է, որ համայնքի վարչական տարածքում գործել են 2008թ.՝ 14, 2009թ.՝ 18 և 2010թ.՝ 16 ոգելից խմիչքների և ծխախոտի առևտրով զբաղվող առևտրի կետեր: 2008-2010թթ. ընթացքում գործել են հեղուկ վառելիքի,

տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի առևտրով զբաղվող 5 սուբյեկտներ, որոնց համար համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝

1. ոգելից խմիչքների և ծխախոտի վաճառքի թույլտվության համար 2008թ. համայնքի բյուջե չի գանձվել 392.0 հազ. դրամ, 2009թ. 504.0 հազ. դրամ և 2010թ. 224.0 հազ. դրամ, ընդամենը **1,120.0** հազ. դրամ
2. Հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի առևտրով զբաղվող սուբյեկտներից 2008թ. համայնքի բյուջե չի գանձվել 750.0 հազ. դրամ, 2009թ. 750.0 հազ. դրամ և 2010թ. 750.0 հազ. դրամ, ընդամենը **2,250.0** հազ. դրամ

Այսպիսով, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները՝ 2008-2009թթ. համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝ գումարով 3,370.0 հազ. դրամ:

Վարձավճարների վերաբերյալ: Համայնքի ավագանու որոշումով սահմանվել է անասունների արոտի և ջրի տարեկան վարձավճարի չափերը՝ մեկ գլուխ խոշոր եղջերավոր անասունների համար՝ 1000 դրամ, մանր եղջերավոր անասունների համար՝ 500 դրամ: Ըստ տրամադրված տեղեկանքի 2008թ. խոշոր եղջերավոր անասունների թիվը կազմել է 1083 գլուխ և 2009թ. 575 գլուխ, իսկ մանր եղջերավոր անասունները համայնքում կազմել են 2008թ.՝ 750 գլուխ, 2009թ.՝ 248 գլուխ:

Այսպիսով, անասունների արոտի և ջրի համար համայնքի բյուջե ենթակա է վճարման 2008թ. 1,370.5 հազ. դրամ, 2009թ. 734.0 հազ. դրամ, ընդամենը 2,104.5 հազ. դրամ:

Հողերի օտարման վերաբերյալ: 14.05.2009թ. համայնքի ավագանին որոշում է կայացրել օտարելու համայնքի վարչական տարածքում գտնվող համայնքի սեփականություն հանդիսացող 1.5 հա գյուղատնտեսական նշանակության 4-րդ կարգի անջրդի վարելահողը: Հողակտորի մեկնարկային գինը սահմանվել է 147.6 հազ. դրամ: Համայնքի ավագանին խախտելով ՀՀ հողային օրենսգրքի 67-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ պարբերության պահանջները, այն է. «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած ցանկում ընդգրկված սահմանամերձ, լեռնային, բարձրլեռնային, ծայրամասային բնակավայրերում աճուրդի մեկնարկային գինը չի կարող պակաս լինել հողի կադաստրային արժեքի 30 տոկոսից»: Ուստի տվյալ հողակտորի մեկնարկային գինը պետք է սահմանվեր 369.0 հազ. դրամ, կամ համայնքի ավագանու կողմից պակաս մեկնարկային գին է սահմանվել **221.4** հազ. դրամ:

Մանկապարտեզի վերաբերյալ: ՀՀ կրթության նախարարի 26.01.2007թ-ի թիվ 29-Ն հրամանի համաձայն ղեկավարվելով «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և 30-րդ հոդվածի 6-րդ կետի պահանջներով սահմանվել է ՀՀ պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների օրինակելի հաստիքացուցակը, խմբերի խտությունը և նորմատիվները:

Հնգօրյա աշխատանքային շաբաթով և 8-ժամյա աշխատանքային ռեժիմով աշխատող մանկապարտեզների համար 3 խումբ ունեցող մանկապարտեզի համար հաստիքային միավորների թիվը կազմում է 0.5 միավոր, խոհարարի ու հաշվապահի համար 0.5 միավոր, տնտեսվարի համար 0.5 միավոր: Ըստ համայնքի կողմից հաստատված տարիֆիկացիաների 3 խմբի հաշվարկով հաշվապահի համար սահմանվել է 1 միավոր, տնտեսվարի համար 1 միավոր, խոհարարի օգնականի համար 1 միավոր:

Այսպիսով, նախադարձական հիմնարկում ավելի հաստիքային միավորների պատճառով 2009թ. ավելի աշխատավարձ է վճարվել 600.0 հազ. դրամ:

Ծախսերի վերաբերյալ: «Հայր և որդի Մելքումյաներ» ՍՊԸ թիվ 41 հաշիվ-ապրանքագրով ձեռք է բերվել 500.0 հազ. դրամի խողովակներ և խողովակների կցամասեր: Գյուղապետարանի հաշվապահական փաստաթղթերում բացակայում է ծախսը հիմնավորող համապատասխան փաստաթղթերը:

2009թ. «Ս.Բաբայան» ԱԶ-ի և Արծվաբերդ համայնքի միջև կնքվել է 1,760.0 հազ. դրամի պայմանագիր d-100 մմ 587 գծմ, գումարով **1,760.0** հազ. դրամի մետաղական խողովակների ձեռք բերման համար: Առկա է հաշիվ ապրանքագիրը վերը նշված ապրանքների ձեռք բերման վերաբերյալ, սակայն բացակայում է ծախսը հիմնավորող համապատասխան փաստաթղթերը:

10.05.2009թ. «Բերդի Շուկա» ՍՊԸ-ի և Արծվաբերդ համայնքի միջև կնքվել է 1,000.0 հազ. դրամի պայմանագիր համայնքի ճանապարհների խճապատման համար, գումարով 1,000.0 հազ. դրամի: Համայնքի հաշվապահությունում առկա է 20.05.2009թ-ին կազմված կատարողական ակտ, գումարով 1,000.0 հազ. դրամի, որի համաձայն «Բերդի Շուկա» ՍՊԸ վճարվել է **1,000.0** հազ. դրամ, սակայն նշված աշխատանքները «Բերդի Շուկա» ՍՊԸ կողմից չի կատարվել:

Ազատամուտի գյուղապետարան

Հողի հարկի վերաբերյալ: Ըստ հողային հաշվեկշռի համայնքը գյուղատնտեսական նշանակության հողեր չունի, բնակավայրերի 40.5 հա հողերից 5.07 հա է պատկանում իրավաբանական անձանց:

Գույքի օտարում: Համայնքի ավագանու 19.06.2008թ. թիվ 5 որոշման համաձայն որոշում է կայացվել «Տալ համաձայնություն համայնքի ղեկավարի առաջարկությանը Ազատամուտի մշակույթի պալատի առաջին հարկի 124.3 քմ ոչ բնակելի տարածքը ներկայացնել աճուրդային վաճառքի՝ մեկնարկային գին սահմանելով 248.0 հազ. դրամ»:

Համայնքի ավագանին համայնքի սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի մեկնարկային գինը սահմանվել է առանց հիմնավորման, խախտվել է «Անշարժ գույքի

գնահատման գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին կետի պահանջը՝ այն է. «Անշարժ գույքի գնահատումը պարտադիր է, պետական կամ համայնքային սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի օտարման դեպքերում»:

Աճուրդ վաճառքը կայացել է 11.08.2008թ-ին: Աճուրդ վաճառքին հայտեր են ներկայացրել Ազատամուտ համայնքի երկու քաղաքացիներ, որոնցից մեկը հանդիսանում է համայնքի ղեկավարի ամուսինը՝ կինը: 11.08.2008թ-ին կայացած Ազատամուտի մշակույթի պալատի 124.3 քմ ոչ բնակելի տարածքի աճուրդ վաճառքում հաղթող է ճանաչվել համայնքի ղեկավարի ամուսինը՝ կինը 285.9 հազ. դրամով: Խախտվել է «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-ին մասի պահանջները՝ «Սակարկություններին չեն կարող մասնակցել աճուրդավարի երեխաները, ծնողները, ամուսինը, տատը, պապը, եղբայրները և քույրերը, ինչպես նաև աճուրդավարի ամուսնու ծնողները, տատը, պապը, եղբայրները և քույրերը»:

Հողերի վարձակալության վերաբերյալ: Համայնքի ավագանին որոշում է կայացրել Ազատամուտի մանկապարտեզի դիմաց զբոսայգուց հարավից-հյուսիս Ազատամուտ գյուղի բնակիչ Աշոտ Ամիրջանյանին հատկացնել 5500 քմ տարածք՝ բնակչության կուլտուրական հանգիստը կազմակերպելու համար, ինչպես նաև սրճարան կառուցելու նպատակով, սակայն բնակչության կուլտուրական հանգիստը կազմակերպելու համար տարածքում որևէ աշխատանքներ չէր կատարվել, իսկ 5500 քմ տարածքի տարեկան վարձավճարի չափը կազմում է 19.0 հազ. դրամ կամ 1 քմ համար 3.4 դրամ:

Բազրատաշենի գյուղապետարան

Հողի հարկի վերաբերյալ: 2008թ. հողի հարկի գծով ճշտված պլանով եկամուտ է նախատեսվել 12,731.1 հազ. դրամ (հողի հարկի հաշվարկային գումարը՝ 11,276.0 հազ. դրամ), փաստացի մուտքը կազմել է 4,947.9 հազ. դրամ, որից ապառքի գումարը կազմել է 3,034.0 հազ. դրամ, հողի հարկի հաշվարկային գումարը 1,913.9 հազ. դրամ:

2009թ. հողի հարկի գծով ճշտված պլանով եկամուտ է նախատեսվել 11,776.0 հազ. դրամ (նույն թվում ապառքի գումարը 500.0 հազ. դրամ, հողի հարկի հաշվարկային գումարը՝ 11,276.0 հազ. դրամ), փաստացի մուտքը կազմել է 6,132.7 հազ. դրամ, որից ապառքի գումարը կազմել է 4,848.7 հազ. դրամ, հողի հարկի հաշվարկային գումարը 1,284.0 հազ. դրամ:

Այսպիսով, 2008թ-ի հողի հարկի գծով առաջացել են նոր ապառքներ, գումարով 9,362.1 հազ. դրամ և 2009թ-ին՝ 9,092.0 հազ. դրամ, համայնքի 2008թ-ի բյուջեն հողի հարկի գծով կատարվել է 38.9%-ով և 2009թ-ին 52.1 %-ով:

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվել է տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում, որի արդյունքում պարզվել է՝

- Հաշվառված ոգելից խմիչք և ծխախոտ վաճառող թվով 13 առևտրի կետեր ստուգման պահին չունեին վաճառքի թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարված տուրքերի հետ միասին կազմել է **588.0** հազ. դրամ, այդ թվում 2009թ.՝ 276.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ ստուգման պահին 312.0 հազ. դրամ:

Վարչական շրջանի տարածքում հաշվառվել է թվով 5 հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների և հեղուկացված գազերի վաճառքի գործող օբյեկտներ, որոնցից և ոչ մեկը չունեին վաճառքի թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարված տուրքերի հետ միասին կազմել է **1,239.0** հազ. դրամ, այդ թվում 2008թ.՝ 89.0 հազ. դրամ, 2009թ. 150.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 1,000.0 հազ. դրամ:

Այսպիսով, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները՝ համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝ 2008թ. 89.0 հազ. դրամ, 2009թ. 426.0 հազ. դրամ և 2010թ. 1,312.0 հազ. դրամ, ընդամենը 1,827.0 հազ. դրամ:

Հողերի վարձակալության վերաբերյալ: Համայնքի ավագանու 2008-2010թթ. որոշումներով վարձակալության է տրվել համայնքի սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողեր 62.14 հա /թվով 28 պայմանագրեր/, տարեկան վարձավճարի չափը 1,106.5 հազ. դրամ, արտադրական և հասարակական կառուցապատման հողամասեր՝ 0.68 հա /թվով 2 պայմանագրեր/, տարեկան վարձավճարի չափը 204.0 հազ. դրամ:

01.01.2010թ-ի դրությամբ հողերի վարձակալության գծով ապառքը կազմել է 5,664.5 հազ. դրամ, 2008-2010թթ. համար հաշվարկվել է պայմանագրերով նախատեսված տույժ, գումարով 1,939.8 հազ. դրամ, ընդամենը հողերի վարձակալության գծով ապառքը տույժերի հետ միասին կազմում է **7,604.3** հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:

«Բազրատաշենի մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ի վերաբերյալ: ՀՀ կրթության նախարարի 26.01.2007թ-ի թիվ 29-Ն հրամանի համաձայն ղեկավարվելով «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և 30-րդ հոդվածի 6-րդ կետի պահանջներով սահմանվել է ՀՀ պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների օրինակելի հաստիքացուցակը, խմբերի խտությունը և նորմատիվները: Հնգօրյա աշխատանքային շաբաթով և 8-ժամյա աշխատանքային ռեժիմով աշխատող 2 խումբ ունեցող մանկապարտեզի դաստիարակի օգնականի համար հաստիքային միավորների թիվը կազմում է 2 միավոր, դաստիարակի համար 2.24 միավոր, գործավարի համար 0.5 միավոր: Ըստ համայնքի կողմից 2008-2009թթ. հաստատված տարիֆիկացիաների 2 խմբի հաշվարկով դաստիարակների համար սահմանվել է 2.49 միավոր, 2010թ. 3 միավոր, դաստիարակի օգնականների համար 2008-2009թթ համար 2.4 միավոր, գործավարի համար 2010թ. 1 միավոր:

Այսպիսով, նախադպրոցական հիմնարկում ավելի հաստիքային միավորների պատճառով 2008թ.-ին ավելի աշխատավարձ է վճարվել 256.5 հազ. դրամ, 2009թ.-ին՝ 292.8 հազ. դրամ և 2010թ.-ին՝ 325.0 հազ. դրամ, ընդամենը 2008-2010թթ. ընթացքում 874.3 հազ. դրամ:

Գոշի գյուղապետարան

Հողի հարկի վերաբերյալ: 2008թ. հողի հարկի գծով ճշտված պլանով եկամուտ է նախատեսվել 997.0 հազ. դրամ (հողի հարկի հաշվարկային գումարը՝ 997.0 հազ. դրամ), փաստացի մուտքը կազմել է 1,158.2 հազ. դրամ, որից ապառքի գումարը կազմել է 149.0 հազ. դրամ, հողի հարկի հաշվարկային գումարը 1,009.2 հազ. դրամ:

2009թ. հողի հարկի գծով ճշտված պլանով եկամուտ է նախատեսվել 2,007.4 հազ. դրամ (նույն թվում ապառքի գումարը 1,005.5 հազ. դրամ, հողի հարկի հաշվարկային գումարը՝ 1001.9 հազ. դրամ), փաստացի մուտքը կազմել է 2,238.5 հազ. դրամ, որից ապառքի գումարը կազմել է 1,236.6 հազ. դրամ, հողի հարկի հաշվարկային գումարը 1,001.9 հազ. դրամ:

Այսպիսով, հողի հարկի գծով եկամուտների ոչ իրատեսական պլանավորման հետևանքով տվյալ եկամտատեսակի գծով 2008թ.-ին համայնքի բյուջեն կատարվել է 116.2%-ով, իսկ 2009թ.-ին 111.5 %-ով:

Գույքահարկի վերաբերյալ: 2008թ. գույքահարկի գծով ճշտված պլանով եկամուտ է նախատեսվել 764.0 հազ. դրամ, փաստացի մուտքը կազմել է 795.5 հազ. դրամ:

2009թ. գույքահարկի գծով ճշտված պլանով եկամուտ է նախատեսվել 766.3 հազ. դրամ, փաստացի մուտքը կազմել է 783.0 հազ. դրամ:

Հողի հարկի և գույքահարկի գծով ստուգվող ժամանակահատվածում նոր ապառքներ չի գոյացել:

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվել է տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում, որի արդյունքում պարզվել է՝

Համայնքի վարչական տարածքում 2008թ. գործել են թվով 10 ոգելից խմիչքների և ծխախոտի առևտրով զբաղվող առևտրի կետեր (երկուսը գործել են մինչև տարվա կեսը) վճարել են 80.0 հազ. դրամ, 2009թ.-ին թվով 8 առևտրի կետեր, վճարել են 77.5 հազ. դրամ:

Այսպիսով խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները՝ համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝ 84.0 հազ. դրամ:

Հողերի օտարման վերաբերյալ: 20.06.2008թ. համայնքի ավագանու թիվ 4 նիստի արձանագրության համաձայն որոշում է կայացվել օտարելու համայնքի վարչական տարածքում գտնվող համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողեր:

Աճուրդ վաճառքը կայացել է 25.07.2008թ. աճուրդ վաճառքով օտարվել է բնակավայրի հողեր 1000 քմ, գումարով 158.4 հազ. դրամի, մեկնարկային գինը սահմանվել է 144.0 հազ. դրամ, 4000 քմ արտադրական նշանակության հողեր, գումարով 633.6 հազ. դրամ, մեկնարկային գինը 576.0 հազ. դրամ, 4000 քմ գյուղատնտեսական նշանակության 5-րդ կարգի վարելահող, գումարով 276.0 հազ. դրամ, մեկնարկային գինը 230.0 հազ. դրամ:

Աճուրդ վաճառքի գործընթացում խախտվել են.

1. «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետը, այն է. «Սակարկություններին չեն կարող մասնակցել սակարկությունների կազմակերպիչը, իրավաբանական անձ համարվող կազմակերպչի հիմնադիրները (մասնակիցները), կազմակերպչի աշխատակիցները, իսկ մրցույթների դեպքում՝ նաև մրցութային հանձնաժողովի անդամները: (Մեկ դեպքով աճուրդին մասնակցել է կազմակերպիչի կինը):

2. «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 68-րդ հոդվածի 5-րդ կետի պահանջները, այն է. Աճուրդի մասնակիցներն աճուրդի անցկացման օրը մուծում են նախավճար՝ տվյալ հողամասի մեկնարկային գնի 5 տոկոսի չափով»: (Նախավճարները 3 դեպքով մուտքագրվել է համայնքի բյուջե աճուրդը ավարտվելուց 5 օր հետո):

Համայնքի ավագանու արձանագրության համաձայն որոշում է կայացվել օտարելու համայնքի վարչական տարածքում գտնվող համայնքի սեփականություն հանդիսացող 2.7 հա կոմունալ ենթակառուցվածքների հողեր, մեկնարկային գինը սահմանվել է 1 հա համար 1,440.0 հազ. դրամ: Համայնքի ավագանին կայացրել է սխալ որոշում, քանի որ նշված 2.7 հա կոմունալ ենթակառուցվածքների հողերից 1.35 հա գյուղատնտեսական նշանակության 5-րդ կարգի արտ է:

Աճուրդ վաճառքը կայացել է 06.11.2007թ.-ին, օտարվել է 2.7 հա կոմունալ ենթակառուցվածքների հող, աճուրդում առաջարկած հողամասի առավելագույն գինը կազմել է 5,100.0 հազ. դրամ, որը 09.11.2007թ.-ին վճարվել է համայնքի բյուջե:

Ստուգման օրվա դրությամբ հողամասը օգտագործվում էր խճի և ավազի արտադրություն իրականացնելու նպատակով:

Գոշավանք վանական համալիրին հարակից շինության վերաբերյալ: Գոշի գյուղխորհրդի գործկոմի 1994թ.-ի սեպտեմբերի 20-ի թիվ 7 արձանագրության համաձայն Մ.Գոշի փողոցի 8-րդ փակուղի 3 հասցեում գտնվող 293.6 քմ անշարժ գույքից 133.2 քմ

հատկացվել է համայնքի բնակիչ Ա.Բաբինյանին: Վերջինս իրեն պատկանող անշարժ գույքը 05.12.2007թ. 20,000.0 հազ. դրամով օտարել է Ուկրաինայի քաղաքացի Ջահան Մալիյանին: Շինությունը նախկինում ծառայել է որպես դպրոցի, այնուհետև գյուղապետարանի շենք:

Գոշ համայնքի ղեկավարի 02.11.2007թ. թիվ 26 որոշման համաձայն օտարվել է նույն շենքի մնացած մասը 160.4 քմ, մեկնարկային գինը սահմանվել է 520.0 հազ. դրամ: Մեկնարկային գինը սահմանվել է առանց հիմնավորման կամ խախտվել է «Անշարժ գույքի գնահատման գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին կետի պահանջը՝ այն է. «Անշարժ գույքի գնահատումը պարտադիր է, պետական կամ համայնքային սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի օտարման դեպքերում»: Գույքը օտարվել է 03.12.2007թ. Ուկրաինայի քաղաքացի Ջահան Մալիյանին, գումարով 598.0 հազ. դրամով:

Այսպիսով, նախկին գյուղապետարանի շենքից 133.2 քմ համայնքի բնակիչ Ա.Բաբինյանի կողմից 05.12.2007թ-ին օտարվել է 20,000.0 հազ. դրամով (1 քմ 150.0 հազ. դրամով), իսկ մնացած մասը 160.4 քմ, որը պատկանել է Գոշի գյուղապետարանին, գյուղապետարանի կողմից 03.12.2007թ-ին օտարվել է 598.0 հազ. դրամով (1 քմ 3.7 հազ. դրամ): Անշարժ գույքը գնվել է Ուկրաինայի քաղաքացի Ջահան Մալիյանի կողմից: Գյուղապետարանի կողմից հողի և գույքի օտարումը անարդյունավետ է կատարվել:

Վերջինիս կողմից գնված շինությունը քանդվել և նոր շինություն կառուցելու համար համայնքի կողմից 08.09.2008թ. ստացել է թույլտվություն: Շինությունը պետք է կառուցվեր հինգ տարվա ընթացքում և կից Գոշավանքի վանական համալիրի սեղանատանը: Սեղանատան հարևանությամբ քանդվել է մոտ 5 մետր խորությամբ 15x20 փոս և ստուգման օրվա դրությամբ քանդված փոսը մնացել է՝ փակելով դիմացի թաղամասի ճանապարհը և ստեղծել է անհարմարություն զբոսաշրջության համար:

Տեխնիկայի գնման վերաբերյալ: Գոշ համայնքի ավագանին 20.03.2008թ-ին որոշում է կայացրել գյուղապետարանի կարիքների համար «ԷՕ- 2621» մակնիշի էքսկավատոր ձեռք բերելու համար: Գոշի գյուղապետարանի և Երևան քաղաքի բնակիչ Սարգիս Հովսեփյանի միջև 04.11.2008թ. կնքվել է «ԷՕ- 2621» մակնիշի էքսկավատոր ձեռք բերման պայմանագիր: Պայմանագրի գինը ամբողջությամբ կազմել է 7150.0 հազ.դրամ: Անկախ գնահատման գործառնություն իրականացնող «Էքսպրես Վելյու» ՓԲԸ-ի կողմից 03.11.2008թ-ին տրված եզրակացությանը նշված էքսկավատորի շուկայական արժեք է նշվել 7,000.0 հազ. դրամ, իսկ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության աշխատակազմի Տավուշի մարզի գյուղատնտեսական տեխնիկայի պետական տեսուչ Մ.Գալստյանի կողմից տրված տեղեկանքի համաձայն նշվել է, որ **տեխնիկան գտնվում է նոր և չօգտագործված վիճակում, այն դեպքում երբ տեխնիկան 1987թ. արտադրության է:**

Նորաշենի գյուղապետարան

Հողերի վարձակալության վերաբերյալ: 2008թ. համայնքի կողմից վարձակալության է տրվել համայնքի սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերից 61.1 հա, այդ թվում 56.2 հա գյուղատնտեսական նշանակության վարելահողեր, 1.2 հա խոտհարք, 3.633 հա արոտ: Վարձակալության է տրվել 1,009.2 հազ. դրամ տարեկան վարձավճարով: Վարձակալները համայնքի բնակիչներն են մեկ տարի ժամկետով:

2009թ. համայնքի կողմից վարձակալության է տրվել համայնքի սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերից 55.9 հա, այդ թվում 50.8 հա գյուղատնտեսական նշանակության վարելահողեր, 1.46 հա խոտհարք, 3.6 հա արոտ: Վարձակալության է տրվել 945.1 հազ. դրամ տարեկան վարձավճարով: Վարձակալները համայնքի բնակիչներն են մեկ տարի ժամկետով:

01.01.2009թ. դրությամբ հողի վարձավճարների գծով ապառքը կազմել է **5,284.6** հազ. դրամ: 2008-2009թթ ընթացքում համայնքի սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերը վարձակալության է տրվել առանց մրցույթի, խախտվել է «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 76-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները, այն է. «Պետության և համայնքների սեփականությանը պատկանող հողամասերը վարձակալության կամ կառուցապատման իրավունքով տրամադրվում են մրցույթով»:

Այսպիսով, համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողերի վարձակալական պայմանագրերը նոտարական վավերացում և պետական գրանցում չեն ստացել, խախտվել է «ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքի» 301 հոդվածի 1-ին կետի և 302 հոդվածի 1-ին կետի պահանջները: 01.01.2009թ-ի դրությամբ հողի վարձավճարների գծով ապառքը կազմել է 5,284.6 հազ. դրամ:

Տավուշի գյուղապետարան

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Տավուշ համայնքի բյուջե տեղական տուրքերից փաստացի մուտքերի համադրման արդյունքում՝ պարզվել է, որ հաշվառված ոգելից խմիչք և ծխախոտ վաճառող 12 առևտրի կետեր ստուգման պահին չունեին վաճառքի թույլտվություն և վաչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարված տուրքերի հետ միասին կազմել է **262.0** հազ. դրամ, այդ թվում 2008թ-ին՝ 16.0 հազ. դրամ, 2009թ.՝ 180.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ ստուգման պահին 66.0 հազ. դրամ:

Համայնքի տարածքում հաշվառվել է 2 հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների և հեղուկացված գազերի վաճառքի գործող օբյեկտներ, որոնցից և ոչ մեկը չունեին վաճառքի թույլտվություն և վարչական շրջանի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարված տուրքերի հետ միասին կազմել է **450.0** հազ. դրամ, այդ թվում 2009թ.՝ 150.0 հազ. դրամ և 2010թ.՝ 300.0 հազ. դրամ:

Այսպիսով խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները՝ համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝ 2008թ. 16.0 հազ. դրամ, 2009թ-ին 330.0 հազ. դրամ և 2010թ. 366.0 հազ. դրամ, ընդամենը 712.0 հազ. դրամ:

Ամբուլատորիայի շենքի օտարման վերաբերյալ: 16.01.2008թ. համայնքի ավագանու թիվ 13 նիստի արձանագրության համաձայն որոշում է կայացվել օտարելու համայնքի սեփականություն հանդիսացող նախկին բուժարանի շենքը, 112 քմ մակերեսով: Գույքը գնահատվել է «Տոսպ» ՍՊԸ-ի կողմից, գույքի շուկայական արժեքը գնահատվել է 411.0 հազ. դրամ: Գույքի աճուրդ վաճառքը կայացել է 25.03.2008թ-ին, աճուրդում առաջարկած գույքի առավելագույն գինը կազմել է 431.6 հազ. դրամ:

Ստուգման օրվա դրությամբ հաղթողի հետ չէր կնքվել պայմանագիր, նոտարական վավերացում և պետական գրանցում չէր ստացել, խախտվել է «ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքի» 301 հոդվածի 1-ին կետի և 302 հոդվածի 1-ին կետի պահանջները:

Հողերի վարձակալության վերաբերյալ: 2008թ. համայնքի կողմից վարձակալության է տրվել համայնքի սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերից 568.8 հա, այդ թվում 28.3 հա գյուղատնտեսական նշանակության վարելահողեր, 48.6 հա խոտհարք, 492.0 հա արոտ: Վարձակալության է տրվել 1,539.1 հազ. դրամ տարեկան վարձավճարով: Վարձակալները համայնքի բնակիչներն են մեկ տարի ժամկետով:

2009թ. համայնքի կողմից վարձակալության է տրվել համայնքի սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերից 387.7 հա, այդ թվում 20.8 հա գյուղատնտեսական նշանակության վարելահողեր, 29.9 հա խոտհարք, 337.0 հա արոտ: Վարձակալության է տրվել 1,045.2 հազ. դրամ տարեկան վարձավճարով: Վարձակալները համայնքի բնակիչներն են մեկ տարի ժամկետով:

01.01.2010թ. դրությամբ հողի վարձավճարների գծով ապառքը կազմել է 99.2 հազ. դրամ: 2008-2009թթ. ընթացքում համայնքի սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերը վարձակալության է տրվել առանց մրցույթի, խախտվել է «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 76-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները, այն է. «Պետության և համայնքների սեփականությանը պատկանող հողամասերը վարձակալության կամ կառուցապատման իրավունքով տրամադրվում են մրցույթով»:

Պայմանագրերը նոտարական վավերացում և պետական գրանցում չեն ստացել, խախտվել է «ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքի» 301 հոդվածի 1-ին կետի և 302 հոդվածի 1-ին կետի պահանջները:

Գետահովիտի գյուղապետարան

Հարկային եկամուտների վերաբերյալ: Համայնքի բյուջեի 2008թ. հողի հարկը նախատեսված 3,772.4 հազ. դրամի դիմաց փաստացի հավաքագրվել է 2,851.5 հազ. դրամ, իսկ 2009թ. նախատեսված 3,163.4 հազ. դրամի դիմաց փաստացի հավաքագրվել է 3,125.2 հազ. դրամ: **Հողի հարկի գծով համայնքի բյուջեի պարտքը 01.06.2010թ. դրությամբ կազմել է 3,025.6 հազ. դրամ, որը ամբողջությամբ ենթակա է վճարման համայնքի բյուջե:**

Գույքահարկի գծով համայնքի բյուջեի մուտքերը 2008թ. նախատեսված 2,407.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կազմել է 1,738.3 հազ. դրամ, իսկ 2009թ. նախատեսված 2,318.0 հազ. դրամի դիմաց փաստացի կատարողականը կազմել է 1,257.16 հազ. դրամ: **Համայնքի բյուջեի պարտքը գույքահարկի գծով 01.06.2010թ. դրությամբ կազմել է՝ 5,810.3 հազ. դրամ, որից 1,352.0 հազ. դրամը՝ ֆիզիկական անձանց, իսկ 4,458.3 հազ. դրամը՝ իրավաբանական անձանց: Գույքահարկի հաշվարկված տույժը կազմել է՝ 1,796.4 հազ. դրամ:**

Համայնքի իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հողի հարկի բազաների ուսումնասիրությունից պարզվել է որ, խախտվել է ՀՀ կառավարության 2007թ. ապրիլի 19-ի «ՀՀ կառավարության 2003թ.փետրվարի 13-ի թիվ N192-ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N547-ն որոշմամբ սահմանված, հողի հարկ վճարողների հաշվառման համար առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի 8-րդ և 14-րդ կետերի պահանջները, այն է՝ գյուղաապետարանը համայնքի վարչական տարածքում պետական գրանցում ստացած կազմակերպությունների ցանկի ճշտումը, համադրման և համեմատման միջոցով, պետք է կատարեր հաշվառող մարմին հանդիսացող առաջին ամսվա ընթացքում ՀՀ արդարադատության նախարարության պետական ռեգստրի գործակալության Իջևանի տարածքային մարմնի հետ, իսկ հողի հարկ վճարող ֆիզիկական անձանց և նրանց հողամասերի տվյալների ճշտումը պետք է կատարեր հաշվառող մարմին հանդիսանալու առաջին 3 ամսվա ընթացքում ՀՀ կառավարության առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի Իջևանի տարածքային ստորաբաժանման հետ: Սակայն վերը նշված ժամկետներում և ընդանրապես ճշտման աշխատանքներ չեն կատարվել, որի արդյունքում կադաստրի տարածքային ստորաբաժանման բազաներում գտնվող մի շարք կազմակերպություններ և ֆիզիկական անձինք անհիմն դուրս են մնացել համայնքի հողի հարկի բազայից:

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները՝ համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝ 1,061.6 հազ. դրամ:

Հողային ֆոնդի և օտարումների վերաբերյալ: Համաձայն ՀՀ Կառավարության 20.04.2006թ. N727-Ն որոշման՝ սահմանվել է Գետահովիտ համայնքի վարչական սահմանի նկարագիրը, որով Գետահովիտ համայնքի վարչական տարածքից 93.42 հա տարածք տրվել է Իջևան քաղաքային համայնքին, իսկ այդ տարածքի թվով 18 կազմակերպություններ, ունենալով 7,496.7 հազ. դրամ գույքահարկի պարտքեր, առանց համայնքների միության Իջևանի

մասնաճյուղի կողմից վարվող գույքահարկի և հողի հարկի բազայի հաշվառումից հանվելու հաշվառման են վերցվել Իջևան քաղաքում: Արդյունքում Գետահովիտ համայնքին ունեցած պարտքերը հողի հարկի և գույքահարկի գծով չեն մարվել և շարունակվում են հաշվառվել:

Հողերի վարձակալություն: 2008-2009թթ. գործել է 3.11 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողի վարձակալություն՝ տարեկան 33.5 հազ. դրամ վարձավճարով և 0.47 հա ոչ գյուղատնտեսական նշանակության հողի վարձակալություն՝ տարեկան 83.2 հազ. դրամ վարձավճարներով: **Առ 01.06.2010թ. վարձավճարների պարտքը կազմում է 251.0 հազ. դրամ:**

Համայնքի կողմից «Ալմաքար» ՍՊԸ-ին 02.08.2002թ. 25 տարով վարձակալությամբ է տրվել 1.5 հա հող հանքարդյունաբերության համար, տարեկան 17385 դրամ վարձավճարով, իսկ «Իջևանի ՃՀ» ԲԲԸ-ին 19.11.2002թ. 25 տարով՝ 2.7 հա հող հանքարդյունաբերության համար, տարեկան 13000 դրամ վարձավճարով:

Խախտվել է ՀՀ Կառավարության 24.12.2003թ-ի N 1746-Ն որոշման 2-րդ կետի ե) ենթակետը՝ պակաս է հաշվարկվել և չի գանձվել՝

1. «Ալմաքար» ՍՊԸ-ի մասով 515.4 հազ. դրամ,
2. «Իջևանի ՃՀ» ԲԲԸ -ի մասով 833.0 հազ. դրամ:

Հաղարծինի գյուղապետարան

Հարկային եկամուտների վերաբերյալ: Հողի հարկից գոյացած ապառք առ 19.05.2010թ. կազմել է 4,108.5 հազ. դրամ, որն ամբողջությամբ ֆիզիկական անձանց մասով է :

Գույքահարկից գոյացած ապառք առ 19.05.2010թ. կազմել է 5,616.9 հազ. դրամ, որն ամբողջությամբ ֆիզիկական անձանց մասով է :

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները՝ 2008-2009թթ. համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝ 175.0 հազ. դրամ, որը ամբողջությամբ վառելիքաքսայուղային նյութերի վաճառքի գծով է:

Հողօգտագործման բնագավառի վերաբերյալ : 2008-2009թթ. վարձակալությամբ է տրվել 33.2 հա գյուղ. նշանակության հող 760.6 հազ. դրամ տարեկան վարձավճարով:

Հաշվարկված, բայց չգանձված վարձավճարի պարտքը կազմում է 403.0 հազ. դրամ, վարձավճարի գծով տույժը՝ 7.7 հազ. դրամ, ընդամենը ենթակա է գանձման 410.7 հազ. դրամ:

Հաղարծինի կոնգլոմերատային հանքավայրի համար 2004թ. 25 տարով 2,5 հա հողի վարձակալության պայմանագիր է կնքվել «Դավիթ» ՍՊԸ հետ: «Դավիթ» ՍՊԸ-ն խախտել է «Ընդերքն օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության և արդյունահանման համար տրամադրելու (կոնցեսիայի) մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ կետերը, «Ընդերքի մասին» ՀՀ օրենսգրքի 7-րդ հոդվածի պահանջները և ՀՀ

Հողային օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 1-ին կետը, ինչպես նաև **չի վճարել 2 տարվա վարձավճար 264.0 հազ. դրամի չափով:**

Ծախսերի վերաբերյալ: 25.02.2008թ-ի սուբվենցիայի պայմանագրով «Դիլիջանչին» ԲԲԸ կողմից իրականացված 4,940.5 հազ. դրամի բարեկարգման աշխատանքների հսկիչ չափագրման արդյունքում արձանագրվեց կատարված աշխատանքների հավելագրում **194.0 հազ. դրամի չափով**, իսկ 26.09.2008թ. պայմանագրով «Գարի Գրուպ» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված 2,354.0 հազ. դրամի 3 հատ կանգառ սրահների և 2 հատ հանգստի տաղավարների կառուցման աշխատանքների հսկիչ չափագրման արդյունքում արձանագրվեց հավելագրում **127.4 հազ. դրամի չափով:**

Սևքարի գյուղապետարան

Հարկային եկամուտների վերաբերյալ: 2008-2010թթ. հողի հարկի գծով 01.06. 2010թ. դրությամբ պարտքը կազմել է **4,702.2 հազ. դրամ**, իսկ 2008-2010թթ. գույքահարկի գծով պարտքը կազմել է **249.2 հազ. դրամ:**

Ծախսերի վերաբերյալ: Ստուգմամբ ընդգրկված ժամանակահատվածում գյուղապետարանի կողմից կատարվել է 380.0 հազ.դրամի ծախս՝ տոնական միջոցառումների համար սնունդ և նվերներ ձեռք բերելու համար, որի ձեռք բերման, ինչպես նաև ծախս հիմնավորող փաստաթղթերը բացակայում են:

Վարձատրվող հասարակական աշխատանքներ ծրագրին ներգրավվել է փաստացի ոչ գործազուրկ անձ, որին վճարվել է 40.8 հազ. դրամ: Համաձայն ծրագրի կանոնադրության գումարը ենթակա է վերադարձման ՀՀ պետական բյուջե:

Հողի վարձակալություն: Համայնքի տարածքի հանքավայրը առանց համայնքի ղեկավարի կողմից հողի վարձակալության պայմանագրի կնքման շահագործվում է «Գետն Գրուպ» ընկերության կողմից և համայնքի բյուջե չի գանձվում տարեկան նվազագույն գումար 111.0 հազ. դրամ, բացի այդ ընկերությունը ունի **333.0 հազ. դրամ նախկին վարձավճարի պարտք:**

Թեղուտի գյուղապետարան

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ և 16-րդ հոդվածների պահանջները՝ 2008-2009թթ. համայնքի բյուջե չի գանձվել տեղական տուրք՝ **400.0 հազ. դրամ:**

Հողերի վարձակալություն: Թեղուտի համայնքում գյուղատնտեսական նշանակության հողերի գծով վարձակալության պարտք առ 01.01.2010թ. կազմել է **567.4 հազ. դրամ**, որից 2008թ-ին՝ 547.6 հազ. դրամ, 2009թ-ին՝ 17.1 հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:

Համայնքներում ստուգումներով հայտնաբերված խախտումները և բաց թողումները ավելի մանրամասն նկարագրված են համայնքների վերաբերյալ կազմված արձանագրություններում, որը քննարկվել է համայնքների ղեկավարների հետ և չկան առարկություններ:

Ե Ձ Ր Ա Կ Ա Ց ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

1. Համայնքների բյուջեների հարկային եկամուտների հաշվարկային տվյալները հիմնավորված չեն: Ավագանիները չեն օգտվել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով իրենց վերապահված իրավասություններից. համապատասխան հարկային տեսչության և անշարժ գույքի կադաստրի տարածքային ծառայությունների հետ չեն ճշտել հարկային եկամուտների հաշվարկային ցուցանիշները: Ունենալով հողի հարկի և գույքահարկի գծով ապառքներ՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից անտեսվել է «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջը, 2008թ. և 2009թ. բյուջեները պլանավորելուց չեն ներկայացրել հողի հարկի և գույքահարկի ապառքների կառուցվածքը և չեն կատարել դրանց համեմատական վերլուծություն: 2008-2009թթ. հողի հարկի գծով առաջացել է **63,279.2** հազ. դրամ, իսկ գույքահարկի գծով՝ **58,675.1** հազ. դրամ:

2. Մարզի առանձին համայնքների կողմից հողի հարկի և գույքահարկի բազաներից դուրս են մնացել կազմակերպություններ, որոնց հողի և գույքահարկի գումարը կազմում է **3,132.8** հազ. դրամ:

3. Մարզի առանձին համայնքներում հողերի օգտագործման տրամադրման գործընթացը իրականացվել է ՀՀ օրենսդրության խախտումներով: Հոգօգտագործողների կողմից խախտվել են պայմանագրային պարտավորությունները, որի դիմաց հաշվարկվել և ստուգմամբ արձանագրվել են **30,964.1** հազ. դրամի ապառքի և տույժի գումար, որը ենթակա է վճարման համայնքների բյուջե:

4. Խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները մարզի առանձին համայնքներում չի գանձվել **15,985.4** հազ. դրամ տեղական տուրք:

5. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ուղղակի պայմանագրերով կատարած գումարները, գնվող ապրանքների տեխնիկական բնութագրերի բացակայությունը, գնային առաջարկների նորմատիվներով և գնահաշվարկներով չհիմնավորվածությունը, մրցութային հայտերի ծրարների բացակայությունը և գնման ձևի սխալ ընտրությունը չի ապահովվել գնման գործընթացի մրցակցային, արդյունավետ, թափանցիկ, հրապարակային և ոչ խտրական հիմքերով կազմակերպում, արդյունքում համայնքների կարիքների համար գումարները կատարվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների խախտմամբ՝ առաջացնելով կոռուպցիոն ռիսկ:

6. Կատարված շինարարական աշխատանքների կազմակերպման և կատարման ընթացքում թույլ են տրվել նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի սխալ կազմման և

չկատարված աշխատանքների փաստեր՝ վերահսկողության արդյունքում արձանագրվել է **90,285.1** հազ. դրամի խախտումներ, որից ծավալային հավելագրում 55,456.8 հազ. դրամ, ի սկզբանե պայմանագրով ավել հաշվարկված աշխատանքների ծավալների համար վճարված գումարներ 1,438.2 հազ. դրամ, անորակ աշխատանքներ 32,230.7 հազ. դրամ, պայմանագրով նախատեսված շին.աշխատանքների միավորների գների փոխարեն կատարողականներով բարձր գներ հաշվարկելու արդյունքում ավել վճարված գումարներ 1,053.3 հազ. դրամ: Մասնավորապես Դիլիջանում **87,123.5** հազ. դրամի, Բագրատաշենում՝ 2,840.2 հազ. դրամ:

7. Մարզի առանձին համայնքների կողմից աղբահանության, սանմաքրման, գիշերային լուսավորության, ընթացիկ վերանորոգման բնագավառներում կատարվել են **16,594.2** հազ. դրամի չհիմնավորված ծախսեր, ինչպես նաև բյուջեների կատարման ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները թույլ են տվել նաև ոչ նպատակային և անարդյունավետ ծախսեր:

8. Մարզի առանձին համայնքների կողմից խախտվել է ՀՀ կրթության նախարարի 26.01.2007թ-ի թիվ 29-Ն հրամանի ինչպես նաև «Նախադպրոցական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և 30-րդ հոդվածի 6-րդ կետի պահանջները՝ նախադպրոցական հիմնարկներում ավելի հաստիքային միավորների պատճառով 2008-2010թթ. ընթացքում ավելի աշխատավարձ է վճարվել **2,554.3** հազ. դրամ:

9. Խախտելով ՀՀ Կառավարության 24.12.2003թ.-ի N 1746-Ն որոշման 2-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջը հողի օտարումից համայնքի բյուջե պակաս է հաշվարկվել և չի գանձվել **394.1** հազ. դրամ, որը ենթակա են վճարման համայնքների բյուջե:

10. Դիլիջան քաղաքի արտաքին լուսավորությունը իրականացնելիս քաղաքապետարանը չի առաջնորդվել ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 15.06.07թ.-ի թիվ 279-Ն և 27.02.09թ.-ի թիվ 70-Ն որոշումներով, արդյունքում քաղաքապետարանի կողմից երկտարիք հաշվիչներ չտեղադրելու հետևանքով էլեկտրաէներգիայի հոդվածով կատարվել է **4,065.9** հազ. դրամի անարդյունավետ ծախս, կամ համայնքը կունենար նույն գումարի չափով տնտեսում:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՀ Տավուշի մարզպետին

«ՀՀ Հողային օրենսգրքի» 42-րդ հոդվածի, ինչպես նաև «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 7.1-րդ գլխի հոդվածների պահանջներին համապատասխան ուժեղացնել վերահսկողությունը տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարներին

Միջոցներ ձեռնարկել ՀՀ վերահսկիչ պալատի վերահսկողության արդյունքներով արձանագրված թերություններն և բաց թողումներն, ինչպես նաև համայնքային և պետական բյուջե վերականգնման ենթակա գումարները վերականգնելու ուղղությամբ:

- Համայնքի բյուջեից կատարվող ծախսերը, ըստ հոդվածների, համապատասխանեցնել «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին և ծախսերի կատարումը ապահովել ծախսը հիմնավորող փաստափղթերի առկայությամբ՝ համաձայն սահմանված կարգի:
- Համայնքի սեփականություն համարվող հիմնական միջոցների օտարումը կամ վարձակալությամբ տրամադրելը իրականացնել «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքների և ՀՀ Հոդային և քաղաքացիական օրենսգրքերի պահանջներին համապատասխան, ինչպես նաև ապահովել պայմանագրային պարտավորությունների կատարումը:
- Հողի հարկի և գույքահարկի բազաները ճշտելու, պլանային ցուցանիշները (տարեկան հաշվարկներ և ապառքներ) ճիշտ հաշվարկելու և հավաքագրումը ապահովելու ուղղությամբ:
- Համայնքի բյուջեի ծախսերն արդյունավետ իրականացնելու, համայնքի կարիքների համար ապրանքների գնումը, աշխատանքների և ծառայությունների ձեռք բերումը կատարել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:
- Շինարարական չկատարված աշխատանքների և ծառայությունների դիմաց վճարած գումարները համայնքային և պետական բյուջե գանձելու ուղղությամբ:
- Համայնքների վարչական տարածքում հողերի նպատակային նշանակությունը սահմանված կարգով փոփոխության ներկայացնելու, ինչպես նաև ընդերքօգտագործման համար հողի վարձակալությունը հաշվարկելու ՀՀ Կառավարության 24.12.2003թ.-ի N 1746-Ն որոշման համաձայն:
- Ապահովելու համայնքի վարչական տարածքում գտնվող, սակայն հողի հարկի և գույքահարկի բազաներից դուրս մնացած կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց գրանցումը և դրանց կողմից հողի և գույքահարկի հարկի վճարումը համայնքի բյուջե:
- Տեղական տուրքերի և վճարների հաշվարկն ու գանձումը իրականացնել նախքան այդ լիազորությունների կամ գործողությունների իրականացումը, ելնելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված դրույքաչափերից: Համապատասխան գործող օրենքների, համայնքի բյուջեում նախատեսել տեղական տուրքերից և վճարներից իրատեսական մուտքեր և ապահովել դրանց գանձումը:

- Օտարման գործընթացը իրականացնելիս առաջնորդվել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի, «ՀՀ հողային օրենսգրքի», «Հրապարակային սակարկությունների մասին» և «Անշարժ գույքի գնահատման գործունեության մասին» ՀՀ օրենքների պահանջներով:
- Հողի վարձակալության վարձավճարների գծով պակաս հաշվառված և գանձված գումարները, ինչպես նաև պայմանագրերով սահմանված տույժերը համայնքի բյուջե գանձելու ուղղությամբ:
- Համայնքի տարածքում գործող, հողի հարկով և գույքահարկով հարկվող կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց հարկային եկամուտների ապառքների գանձումը համայնքի բյուջե:
- Համայնքային ենթակառուցվածքային նախադպրոցական հիմնարկի հաստիքացուցակը հաստատել համաձայն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի հրամանով հաստատված «Պետական և համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների օրինակելի հաստիքացուցակ» վերաբերյալ սահմանված կարգի:
- Համայնքի բյուջեի հաշվին սահմանված գույքահարկի արտոնությունները համապատասխանեցնել ՀՀ կառավարության 19.05.1998թ. թիվ 300 որոշմամբ սահմանված կարգին:
- Աղբահանության և փողոցային լուսավորության աշխատանքները կնքված պայմանագրերին համապատասխան կատարելու նպատակով:

Համայնքային և պետական բյուջե վերականգնման ենթակա գումարները ցանկացած եկամտային հաշվին փոխանցելուց հաշվի սկզբում նախապես նշել «96» կոդը: «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) ենթակետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկատվություն՝ ընթացիկ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ ձեռնարկված միջոցառումների մասին: